

NIEWĄTPLIWY (55) ai

W pisowni łącznej (35), w rozłącznej (20).

e jasne.

sg m N niewątpliwy (4). ◇ G niewątpliw(e)go (1). ◇ A niewątpliwy (3), niewątpliwego (1). ◇ I niewątpliwym (2). ◇ f N niewątpliwą (10), niewątpliwa (1), niewątpliwa (1); ~ (attrib) -ą (7), -a (1) CzechRozm; ~ (praed) -ą (3). ◇ G niewątpliwěj (3); -ěj (2), -(e)j (1). ◇ A niewątpliwą (6). ◇ I niewątpliwą (3). ◇ L niewątpliw(e)j (1). ◇ n N niewątpliw(e) (2). ◇ G niewątpliwego (1). ◇ I niewątpliwym (1). ◇ pl N subst niewątpliwé (4); -é (2), -(e) (2). ◇ G niewątpliwych (4). ◇ A subst niewątpliwé (4); -é (1), -(e) (3). ◇ I n niewątpliwymi (1) CzechRozm, niewątpliw(e)mi (1) CzechEp. ◇ L niewątpliwych (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde bez cytatu.

1. Taki, w którego nikt nie wątpi, w którego nie można wątpić, niewzbudzający wątpliwości, pewny, niezawodny; prawdziwy, szczerzy; certus JanStat, JanPrzyw, Cn; indubitatus JanStat; authenticus, credulus, exploratus, fidelis, incunctabilis, indubitabilis Cn (47) : KromRozm I L4; Ktorem [apostołom] fię też sam potym gdy był vmęczon zltawil żywym [Chrystus] w wielu niewątpliwych znákoch [in multis argumentis] BibRadz Act 1/3; A ták to iest nie wátpliwy członek wiary náłzey/ iż Ociec/ Syn/ y Duch święty od początku iest iedyne Bołtwo RejPos 138; To, co słyszę od ciebie, prawda niewątpliwa KochMon 26; CzechRozm 100v; Oczko 4v, 5v; pánie dobrotliwy/ Tyś ón mieřkániec/ y řtróż niewątpliwy Miáftá świętego KochPs 30, 68, 190; SkarŻyw 463; Iákož to kilká řwiádectw/ á iákoby nie wátpliwych przykłádow iáśnie pokažę. CzechEp 282, 188, 359, 416; Oto widác na niebie wieczór niewątpliwy. KochEpitCat 109; KochPhaen 8; GrochKal 18, 27; WujNT przedm 20; SiebRozmysł F3; SkorWinsz A2v.

niewątpliwy komu (2): CzechRozm 142v; Nie zábáwiáiac fię długimi/ w rzeczy wřzem wiernym nie wátpliwey/ wywody CzechEp 323.

W połączeniach szeregowych (5): Evidens probatio, Demonstratio, Yáwne/ Yáłne á nie wátpliwe potwyrdzenie. Mącz 12c; Iákož tym liřtem náłzym odnawiamy [przywileje] [...] y mocné/ trwáłé/ niewątpliwé/ nieporuřzoné/ á nieodmienné [firma, durabilia, certa, inviolata, et immutabilia JanPrzyw 55] mieć chcemy SarnStat 13, 163, 942, 1186.

W przeciwstawieniu: »wątpliwy... niewątpliwy« (1): Alexánder wołáł fię wátpliwey wierze lekárzowey polecic/ niź niewątpliwą řmierciá vmrzeć. BielKron 124.

W charakterystycznych połączeniach: niewątpliwa(-y, -e) moc, obrońca, potwirdzenie, prawda (2), prawo, rzecz (9), słowa (2), strož, swoboda, řwiádectwo (4), řwiádek, tekst, znak (4), znamię.

Fraza: »to (jest) rzecz niewątpliwa« = to jest pewne [zawsze ze zdaniem podmiotowym; w tym: iż (4), że (1), bezspójnikowym (1)] (3): Bo to rzecz nie wátpliwa/ że wáłze bieřiády/ [...] o Wierze dyřputuiá rády. Prot C; CzechEp 355; Dido/ iáko żywa Aeneářá nieznáłá/ to rzecz niewątpliwa. KochDz 108.

Wyrażenia: »nic niewątpliwy« (2): CzechEp 302; Tákiego wieku tedy téy parze vcćiwéy/ [...] žycz [...] Któryby łáski twoiéy przeciřw řpráwiedliwym řwiátu wřzytkiému řwiádkiem był nic niewątpliwym. KochEpit A4.

»nigdy niewątpliwy« (1): Ktory [Chrystus] łam iest łftotną oną prawdą żywą. [...] nigdy nie wątpliwą. *KołakSzczęśl* B2v.

»wedle prawa niewątpliwy« (1): y do nas iáko Páná y przyrodzoného dziedzicá/ y wedle práwá prawdziwego y niewątpliwého potomká łwego [*heredem verum et legitimum, ac indubitatum successorem suum JanStat* 796]/ y do Korony królestwa náłżého Polłkiého/ od którój przelżłych czáfów byli odpádli/ zásię wrócili łie [*obywatele ziemie belżkiej*] *SarnStat* 1053.

Szeregi: »jasny a (i) niewątpliwy« (3): *KromRozm III* O6 A; zażby/ weyżrzawłzy záraz w te ták iálne y niewątpliwe łłowá Chriftułowe/ tego nie ołádził *CzechEp* 53, 302. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»niewątpliwy i jawny« (1): ACz łwobody narodu Polłkiého y Litewłkiého nie wątpliwé łá/ y włżému łwiátu iáwné. *SarnStat* 14. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»pewny a niewątpliwy« (1): gdy by wtorey propołicyey [...] łłowem Bożym y pewnymi á niewątpliwymi známiony [...] dowiodł *CzechEp* 327.

»prawdziwy i niewątpliwy« = *verus et indubitatus JanStat* (2): iż przerzeczoného Zbigniewá Kárdynałá y Biłkupá Krákwłkiého/ włżycy y káždy zołobná obywałe [...] zá prawdziwego y niewątpliwého Kárdynałá będą trzymác y rozumiec *SarnStat* 171, 1053. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

W przén (1) : żebył był Helenę Graekom wydác rołkazał/ á tę niewątpliwą Wielkiej woyny pochodnią co napręcej zgáłł *KochOdpr* C4v.

a. W funkcji rzeczownika (4) :

Fraza: »(to) niewątpliwa« = *jest pewne [zawsze ze zdaniem podmiotowym; w tym: że (2), iż (1), bezspójnikowym (1)] (4)*: To też niewątpliwa/ Ze Graekowie Heleny nie tylko przez połły/ Ale náwet y przez miecz domagác łię będą. *KochOdpr* B4; *CzechEp* *2; *PowodPr* 58; przyłług y łtárání zámilczę [...] zá którými niewątpliwa, czekáią W. M. cześć, łłowá, y włciechy wielkié. *GosłCast* 7.

Szereg: »nie tylko niewątpliwa ale też i nieodmienna« (1): A iż to nie tylko niewątpliwa: ále też iest y nieodmienna: że záwłždy prawdá rodzi nienawiść *CzechEp* *2.

2. Wynikający z niezawodności, świadczący o niezachwianej pewności: indubitatus JanStat, Cn; indubius JanStat (8) : áby dułżá z wiary żyłá/ máiąc niewątpliwą nádzieję odpulżczenia. *BibRadz I* 2d marg; *KochTarn* 75; áby záwłiefzenie Roków náłżych Królewłkich/ ták było obwołáno włżyłłkim poddánym królestwá náłżého/ żeby do wiadomości włżyłłkich niewątpliwéy przyłżło *SarnStat* 536; tákowym [*listom*] wiárá niewątpliwa ma byđz dáná *SarnStat* 842, 1020; *WitosłLut* A6.

W połączeniu szeregowym (1): Tác iest Kátholicka wiárá/ przez którą łámę dzieią łię włżyłłkie cudá: włżákże nie od włżyłłkich [...] ále od tych/ ktorzy máią wiárę mocną/ niewątpliwą/ y niezwyłczoną/ y ze włżyłłkimi dárými cudow. *WujNT* 72.

W charakterystycznych połączeniach: niewątpliwa nadzieja, ufność, wiara (4).

Szereg: »szczyry a niewątpliwy« (1): że pod przykryćim chlebá ónego/ który widziłz/ niewidomie/ łfczyrą wiárą á nie wątpliwą małż wierzyć *BiałKat* 276v.

Synonimy: **1.** *isty, nieomyłny, niepochybny, oczywisty, pewny*; **2.** *nieomyłny.*

Cf [NIEWĄTPLIONY], WĄTPLIWY

